

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบตาลสานลिनที่ศาลาเชื่อนของโรงเรียน
วัดศาลาเชื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรีโดยใช้กระบวนการ
วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

THE DEVELOPMENT OF LOCAL CURRICULUM ON “BAITANSARNSIN
(PLAMLEAF WEAVING) AT SALAKHUAN” OF WATSALAKHUAN SCHOOL,
PHETCHABURI PROVINCE BY PARTICIPATORY ACTION RESEARCH

¹นวิน อยู่เย็น, ²ปัญญา ทองนิล และ ³กาญจนา บุญส่ง
¹Nawin Yooyen, ²Panya Thongnil and ³Kanchana Boonsong

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, ประเทศไทย
Phetchaburi Rajabhat University, Thailand

¹Nawin2537@gmail.com

Received: July 24, 2023; Revised: August 15, 2023; Accepted: August 31, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ความรู้ท้องถิ่น เรื่อง ใบตาลสานลिनที่ศาลาเชื่อน 2) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบตาลสานลिनที่ศาลาเชื่อน และ 3) ศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบตาลสานลिनที่ศาลาเชื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเชื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ความรู้ท้องถิ่น เรื่อง ใบตาลสานลिनที่ศาลาเชื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเชื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย 1) บริบทของชุมชนบ้านศาลาเชื่อน 2) เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับตาลโตนด 3) งานสานใบตาล (ของเล่น ของใช้ ของตกแต่ง) และ 4) การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ 2. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบตาลสานลिनที่ศาลาเชื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเชื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ 1) บริบทของชุมชนบ้านศาลาเชื่อน 2) เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับตาลโตนด 3) งานสานใบตาล (ของเล่น ของใช้ ของตกแต่ง) และ 4) การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน ใช้เวลาในการสอน จำนวน 20

¹ นักศึกษา, หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

³ รองศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชั่วโมง 3. ผลการทดลองใช้หลักสูตร นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 62.36 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 63.22 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 63.38 ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม และผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การจัดกิจกรรมที่สนองความต้องการของท้องถิ่น ทำให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเรื่องใกล้ตัว มีทักษะอาชีพ และสามารถสร้างอาชีพที่สอดคล้องกับทรัพยากรในท้องถิ่น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น, ใบตาลสานสิน

Abstract

The objective of this study was to 1) Study the local knowledge on “Baitansarnsin (Plamleaf weaving) at Salakhuan” of Watsalakhuan School Phetchaburi Province 2) To develop a local curriculum on “Baitansarnsin (Plamleaf weaving) at Salakhuan” of Watsalakhuan School Phetchaburi Province by Participatory Action Research and 3) To study the results of the trial of the use of local curriculum on “Baitansarnsin (Plamleaf weaving) at Salakhuan” of Watsalakhuan School Phetchaburi Province The results showed that: 1. Local knowledge on “Baitansarnsin (Plamleaf weaving) at Salakhuan” of Watsalakhuan School Phetchaburi Province consists of 1) The context of Bansalakhuan Community, 2) Things to know about Tan (Plamleaf weaving), 3) Plamleaf weaving work (a toy, a gift, a decoration) and 4) The sale of products. 2. Development of the local curriculum on “Baitansarnsin (Plamleaf weaving) at Salakhuan” of Watsalakhuan School Phetchaburi Province by Participatory Action Research process consisting of 4 local learning units: 1) The context of Bansalakhuan Community, 2) Things to know about Tan (Plamleaf weaving), 3) Plamleaf weaving work (a toy, a gift, a decoration) and 4) The sale of products, 4 learning management plans, 20 hours of teaching time. 3. Course Trial Results Students in grade 4 achieved higher post-test achievement than pre-test, accounting for 62.36%, Students in grade 5 achieved higher post-test achievement than pre-test, accounting for 63.22%, Students in grade 5 achieved higher post-test achievement than pre-test, accounting for 63.38%, overall performance skills assessments were excellent, and student satisfaction assessments were the highest. The findings from this research showed that by organizing activities that meet local needs, students practiced their subjects close to themselves. Therefore, school administrators

should encourage teachers to use local resources to provide continuous instruction. This results in students taking pride in their locality.

Keyword: The Development of Local Curriculum, Baitansarnsin (Plamleaf weaving)

บทนำ

หลักสูตรถือเป็นหัวใจของการจัดการเรียนรู้ เพราะหลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาทุกระบบ เนื่องจากข้อกำหนดต่าง ๆ ของหลักสูตรจะเป็นมาตรฐานในการจัดการศึกษาของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งทำให้เป็นแนวทางนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้สำหรับนักเรียนในแต่ละช่วงวัย อีกทั้งยังเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายทั้งในด้านความรู้ในเนื้อหาสาระ ทักษะ กระบวนการเรียนรู้และการคิด ทักษะทางสังคม และที่สำคัญคือคุณภาพทางด้านคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ นอกจากนี้ความสำคัญของหลักสูตรยังมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้วยที่จะต้องตอบคำถามได้ว่าการจัดการศึกษานั้นบรรลุความคาดหวังของหลักสูตรหรือไม่ซึ่งจะเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2552 : 469) ในการจัดการศึกษาที่ผ่านมาสถานศึกษาส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนโดยเน้นเนื้อหาวิชา ทำให้ความรู้ด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นในสถานศึกษาถูกลดความสำคัญลง ส่งผลให้คนรุ่นใหม่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาวัฒนธรรมและเรียนรู้อัตลักษณ์ของท้องถิ่นได้อย่างลึกซึ้ง ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการนำความรู้ท้องถิ่นมาบรรจุไว้ให้เป็นเนื้อหาการเรียนรู้สำหรับปลูกฝังเด็กและเยาวชนให้เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ที่ต้องการให้ทุกภาคส่วนเข้ามาส่งเสริมการเรียนรู้ในรากเหง้าทางภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการศึกษา อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป

จากข้อความข้างต้นทำให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพราะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ทำให้เกิดหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและสนองความต้องการของสังคมที่ใช้หลักสูตรนั้น ๆ โดยเหตุนี้หากหลักสูตรที่สร้างขึ้นมีจุดมุ่งหมายสำหรับใช้ในชุมชนแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ ก็ย่อมจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้มากที่สุด (กาญจนา บุญส่ง และนิภา เพชรสม, 2556 : 76) ดังนั้นหลักสูตรท้องถิ่นจึงเป็นหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น โดยมีรายละเอียดเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับท้องถิ่นและสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ได้แก่ วัฒนธรรม ประเพณี เศรษฐกิจ อาชีพ และเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ ทำให้นักเรียนได้ทราบถึงเรื่องราวต่าง ๆ ในท้องถิ่นของตนเอง ตลอดทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง ทั้งสามารถนำประสบการณ์มาพัฒนาความเป็นอยู่ในการดำรงชีวิตอาชีพ และสังคมให้ดีขึ้น

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปของชุมชนบ้านศาลาเขื่อน เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำเพชรบุรีไหลผ่านจากตอนใต้ขึ้นสู่ตอนเหนือ ตลอดแนวทางทิศตะวันออกของชุมชน และเป็นเส้นเขตติดต่อกับตำบลถ้ำรงค์ ส่วนทางตะวันตกของชุมชนมีถนนเส้นหลัก ตัดเลียบขนานกับคลองชลประทาน 1

สาย เนื่องจากเป็นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำเพชรบุรีไหลผ่านและมีคลองชลประทาน อีกทั้งยังมีต้นตาลขึ้นเป็นจำนวนมากอยู่รายรอบชุมชน ดังนั้นคนในชุมชนบ้านศาลาเชื่อนจึงนิยมทำการเกษตรควบคู่ไปกับการอาชีพเกี่ยวต้นตาล โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์จากต้นตาล เช่น ทำน้ำตาลโตนด ทำน้ำตาลปึก ขายลูกตาลสด ขายจาวตาล ขนตาล ผลิตภัณฑ์ตาลแปรรูปอื่นๆ และ ผลิตภัณฑ์การแพทย์แผนไทย

โรงเรียนวัดศาลาเชื่อน (อุภัยเพชร) ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลตำหรุ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ข้าราชการครู 6 คน พนักงานราชการ 1 คน ครูอัตราจ้าง 3 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน นักการภารโรง 1 คน เนื่องจากในปัจจุบันเกิดค่านิยมทางการศึกษาซึ่งมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการหรือการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (RT, NT และ O-Net) เพื่อใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนรุ่นใหม่มิมีโอกาสได้ศึกษาภูมิปัญญา หรือวัฒนธรรมอันเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่นตนเองได้อย่างลึกซึ้ง ปีการศึกษา 2551 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) มาประเมินโรงเรียน โดยทางโรงเรียนได้รับผลการประเมินในระดับดีเยี่ยม สมศ.ขอให้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นใบตาลสานสิน เพื่อเป็น Best Practice และเป็นอัตลักษณ์โรงเรียน ขอให้เปลี่ยนชื่อจากใบตาลสานศิลป์ เป็นใบตาลสานสิน เพื่ออ้างถึงศิลปะ สันทัตถ์ และสินค้า เพราะนักเรียนสามารถสร้างงานต่อยอดเป็นอาชีพได้, ทำแล้วขายได้ และมุ่งเน้นให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพสุจริต รักท้องถิ่น ซึ่งแต่เดิมโรงเรียนวัดศาลาเชื่อน (อุภัยเพชร) เคยมีหลักสูตรใบตาลสานสินอยู่แล้วแต่ผู้สอนย้ายและเกษียณอายุราชการ ทำให้นักเรียนรุ่นต่อ ๆ มาไม่ได้ฝึกปฏิบัติงานใบตาลสานสิน และมีเสียงเรียกร้องจากผู้ปกครองและนักเรียนที่ต้องการให้มีหลักสูตรใบตาลสานสินนี้อีก จึงได้นำหลักสูตรใบตาลสานสินมาพัฒนาต่อยอด

จากการศึกษากระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมพบว่า การค้นคว้าหาความรู้โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ผู้รู้ในท้องถิ่น ในการร่วมมือ และ ดำเนินการต่างๆ ในขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดในกระบวนการวิจัย และจากผลงานวิจัยของ ณภัทร ศิลพร (2553 : 87–94) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สัตว์ที่อาศัยในระบบนิเวศป่าชายเลน ตำบลปากทะเล อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดยกระบวนการการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาองค์ความรู้ท้องถิ่น เรื่อง สัตว์ที่อาศัยในระบบนิเวศป่าชายเลนตำบลปากทะเล อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ประกอบไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ พรรณสัตว์ที่อาศัยในระบบนิเวศป่าชายเลนและกิจกรรมที่ส่งผลกระทบและเป็นการทำลายระบบนิเวศป่าชายเลน ได้แก่ การทิ้งขยะลงบริเวณป่าชายเลน การจับสัตว์โดยไม่เลือกขนาด และแนวทางที่สำคัญในการอนุรักษ์ระบบนิเวศป่าชายเลน ได้แก่ การปลูกป่าชายเลน การควบคุมการจับสัตว์บริเวณป่าชายเลนให้เหมาะสม การให้ความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศ และการณรงค์ไม่ให้ทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ลงสู่บริเวณป่าชายเลน 2) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องสัตว์ที่อาศัยในระบบนิเวศป่าชายเลนตำบลปากทะเล อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี พบว่า เป็นกระบวนการวิจัยที่ช่วยให้การดำเนินกิจกรรมในพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีคุณภาพทั้งด้านเนื้อหาและวิธีการดำเนินการ เพราะเป็นกระบวนการที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยตลอดจน

กลุ่มเป้าหมายเข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัย ทำให้ได้หลักสูตรท้องถิ่นที่ประกอบด้วย องค์ความรู้ท้องถิ่น โครงสร้างหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการ เรียนรู้มีความเหมาะสมมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น และมีความเหมาะสมกับ ผู้เรียน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทำให้ผู้เรียนสนใจที่จะ เรียนรู้ เกิดความรัก ความภูมิใจในทรัพยากร ของท้องถิ่น รู้จักคุณค่าของทรัพยากรในท้องถิ่น รู้จัก คุณค่าของทรัพยากรในท้องถิ่น และนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ ผู้วิจัยจึงนำกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบतालสาสนสินที่ศาลาเขื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเขื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัด เพชรบุรี โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง ใบतालสาสนสิน จึงได้มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบतालสาสนสินที่ศาลาเขื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเขื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบ มีส่วนร่วม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สามารถทำผลิตภัณฑ์จากใบतालได้จริง ตลอดทั้งนักเรียนเกิดความตระหนัก เห็นคุณค่า สำนึกรักผูกพันกับท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจใน ท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ความรู้ท้องถิ่น เรื่อง ใบतालสาสนสินที่ศาลาเขื่อน ของโรงเรียน วัดศาลาเขื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบतालสาสนสินที่ศาลาเขื่อน ของโรงเรียน วัดศาลาเขื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
3. เพื่อศึกษาผลการทดลอง การใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบतालสาสนสินที่ศาลาเขื่อน ของ โรงเรียนวัดศาลาเขื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมี ส่วนร่วม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบतालสาสนสินที่ศาลาเขื่อน ของโรงเรียนวัดศาลา เขื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ได้ ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู จำนวน 8 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 จำนวน 48 คน รวมทั้งสิ้น 56 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย หลักสูตรท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1. ข้อมูลที่ได้จากวาระการประชุมใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการสรุปประเด็นต่างๆ นำเสนอผลการศึกษาเป็นความเรียงแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Description Analysis)

3.2. วิเคราะห์ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาความเที่ยงตรงของแผนการจัดการเรียนรู้ บูรณาการ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหาค่าเฉลี่ยความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับ จุดประสงค์ของการวิจัย (Index of Item – Objective Congruence : IOC)

3.3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ใช้การคำนวณหา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.4. นำข้อมูลที่ได้จากการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน มาวิเคราะห์ข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert Rating Scales)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบतालसानสินที่ศาลาเขื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเขื่อน (อุทัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาค้นคว้าความรู้ท้องถิ่น เรื่อง ใบतालसानสินที่ศาลาเขื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเขื่อน (อุทัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี มี 4 บทประกอบด้วย บทที่ 1 บริบทของชุมชนบ้านศาลาเขื่อน, บทที่ 2 เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับतालโตนด, บทที่ 3 งานสานใบताल (เป็นของเล่น, ของใช้, ของตกแต่ง) และบทที่ 4 การจำหน่ายผลิตภัณฑ์

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบतालसानสินที่ศาลาเขื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเขื่อน (อุทัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า เนื้อหาสาระของหลักสูตรท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบของหลักสูตร ที่มีการบูรณาการใน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช พ.ศ. 2560), การจัดทำหน่วยการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 4 หน่วยได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บริบทของชุมชนบ้านศาลาเขื่อน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับतालโตนด หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 งานสานใบताल (เป็นของ

เล่น, ของใช้, ของตกแต่ง)หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เป็นสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้การงานอาชีพ ศิลปะ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551, การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น มีองค์ประกอบของหลักสูตร 13 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) สมรรถนะสำคัญ 5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 6) โครงสร้างเวลาเรียน 7) คำอธิบายรายวิชา 8) การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ 9) หน่วยการเรียนรู้ 10) รายละเอียดของหน่วยการเรียนรู้ 11) แผนการจัดการเรียนรู้ 12) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 13) การวัดผลและประเมินผล, การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มีการทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง มีแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร รวมทั้งเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และพัฒนาทักษะต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

3. ผลการทดลอง การใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบतालसानสินที่ศาลาเชื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเชื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

3.1 ผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบतालसानสินที่ศาลาเชื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเชื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีรายละเอียดแสดงตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบतालसानสินที่ศาลาเชื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเชื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ก่อนเรียนและหลังเรียน

	คะแนนก่อนเรียน		คะแนนหลังเรียน		เพิ่มขึ้น (คะแนน)
	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4					
เฉลี่ย	7.12	2.55	32.06	4.32	24.94
ร้อยละ	17.79		80.15		62.36
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5					
เฉลี่ย	7.43	3.03	32.71	4.14	25.28
ร้อยละ	18.57		81.79		63.22
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6					
เฉลี่ย	7.59	3.36	32.94	4.71	25.35
ร้อยละ	18.97		82.35		63.38

จากตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ใบतालसानสินที่ศาลาเชื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเชื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบतालसानสิน

ที่ศาลาเขื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเขื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีคะแนนสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากคะแนนสอบก่อนเรียนอย่างชัดเจน โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนมีค่า ($\bar{X} = 7.12$, S.D. = 2.55) คิดเป็นร้อยละ 17.79 ของคะแนนเต็ม และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมีค่า ($\bar{X} = 32.06$, S.D. = 4.32) คิดเป็นร้อยละ 80.15 ของคะแนนเต็ม คะแนนเฉลี่ยร้อยละของความก้าวหน้าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 62.36 ของคะแนนเต็ม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนมีค่า ($\bar{X} = 7.43$, S.D. = 3.03) คิดเป็นร้อยละ 18.57 ของคะแนนเต็ม และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมีค่า ($\bar{X} = 32.71$, S.D. = 4.14) คิดเป็นร้อยละ 81.79 ของคะแนนเต็ม คะแนนเฉลี่ยร้อยละของความก้าวหน้าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 63.22 ของคะแนนเต็ม และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนมีค่า ($\bar{X} = 7.59$, S.D. = 3.36) คิดเป็นร้อยละ 18.97 ของคะแนนเต็ม และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมีค่า ($\bar{X} = 32.94$, S.D. = 4.71) คิดเป็นร้อยละ 82.35 ของคะแนนเต็ม คะแนนเฉลี่ยร้อยละของความก้าวหน้าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 63.38 ของคะแนนเต็ม

ตารางที่ 2 ผลการประเมินกระบวนการทำงาน มีดังนี้

การปฏิบัติ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
กระบวนการทำงาน				
– การเตรียมวัสดุอุปกรณ์	5	4.35	0.70	ดีมาก
– การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์	5	4.48	0.68	ดีมาก
– ปฏิบัติงานถูกต้องตามขั้นตอน	5	4.46	0.68	ดีมาก
– ความตั้งใจในการทำงาน	5	4.56	0.62	ดีเยี่ยม
– การทำงานร่วมกับผู้อื่น	5	4.73	0.61	ดีเยี่ยม
รวม	5	4.52	0.52	ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 2 พบว่า การประเมินกระบวนการทำงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีคะแนนเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 1.07 คะแนนอยู่ในระดับดีเยี่ยม การปฏิบัติที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.61) รองลงมา ได้แก่ ความตั้งใจในการทำงาน ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.62) การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.68) ปฏิบัติงานถูกต้องตามขั้นตอน ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.68) และน้อยที่สุด ได้แก่ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.70)

ตารางที่ 3 ผลการประเมินผลงาน มีดังนี้

การปฏิบัติ	คะแนนเต็ม	($\bar{X}$)	S.D.	ความหมาย
ผลงาน				
– ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	5	4.44	0.77	ดีมาก
– ความประณีต สวยงาม	5	4.35	0.73	ดีมาก
– ความสำเร็จ เสร็จตามกำหนดเวลา	5	4.83	0.38	ดีเยี่ยม
รวม	5	4.54	0.56	ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินผลงาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.56) คะแนนอยู่ในระดับดีเยี่ยม การปฏิบัติที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ความสำเร็จ เสร็จตามกำหนดเวลา ($\bar{X}$ = 4.83, S.D. = 0.38) รองลงมาได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 0.77) และ น้อยที่สุดได้แก่ ความประณีต สวยงาม ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.73)

ตารางที่ 4 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มีดังนี้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
นักเรียนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน รู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือกันแบบพี่สอนน้อง และเพื่อนช่วยเพื่อน	4.85	0.36	ดีเยี่ยม
นักเรียนมีจิตศรัทธาในการประกอบอาชีพสุจริต และเป็นพื้นฐานในการสร้างงานสร้างอาชีพ	4.67	0.75	ดีเยี่ยม
นักเรียนมีทักษะการออกแบบงาน และใช้ “อิทธิบาท 4” ในการสร้างงาน	4.65	0.56	ดีเยี่ยม
นักเรียนมีคุณนิสัยมีระเบียบวินัยในการทำงาน (มีสมาธิ, ใช้สติปัญญา, และเก็บกวาดเมื่อเลิกงาน)	4.73	0.64	ดีเยี่ยม
นักเรียนมีคุณนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน และ รู้จักหาแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.52	0.68	ดีเยี่ยม
รัก และเห็นคุณค่าตาลโตนดของตำบลตำรุ	4.88	0.33	ดีเยี่ยม
รวม	4.72	0.47	ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ในการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบทาลสานสินที่ศาลาเชื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเชื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ในภาพรวม อยู่ในระดับดีเยี่ยม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.72, S.D. = 0.47) เมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนสูงสุด ได้แก่ รัก และเห็นคุณค่าตาลโตนดของตำบลตำรุ ($\bar{X}$ = 4.88, S.D. = 0.33) รองลงมาได้แก่ นักเรียนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน รู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือกันแบบพี่สอนน้อง และเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X}$ = 4.85, S.D. = 0.36) นักเรียนมีคุณนิสัยมีระเบียบวินัยในการทำงาน (มีสมาธิ, ใช้สติปัญญา, และเก็บกวาดเมื่อเลิกงาน) ($\bar{X}$ = 4.73, S.D. = 0.64) นักเรียนมีจิตศรัทธาในการประกอบอาชีพสุจริต และเป็นพื้นฐานในการสร้างงานสร้างอาชีพ ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.75) นักเรียนมีทักษะการออกแบบงาน และใช้ “อิทธิบาท 4” ในการสร้างงาน ($\bar{X}$ = 4.65, S.D. = 0.56) และ น้อยที่สุด ได้แก่ นักเรียนมีคุณนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน และ รู้จักหาแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = 0.68)

ตารางที่ 5 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน มีดังนี้

ความพึงพอใจของนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ความพึงพอใจต่อเนื้อหา หลักสูตร	4.94	0.14	พึงพอใจมากที่สุด
เนื้อหามีความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน และสอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.92	0.28	พึงพอใจมากที่สุด
กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นทักษะ กระบวนการ และการปฏิบัติจริง	4.92	0.28	พึงพอใจมากที่สุด
กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักพัฒนาตนเอง	4.94	0.24	พึงพอใจมากที่สุด
การประเมินผล มีความหลากหลาย และเที่ยงตรง	4.92	0.28	พึงพอใจมากที่สุด
ความพึงพอใจต่อครูผู้สอน และปราชญ์ชาวบ้าน	4.92	0.15	พึงพอใจมากที่สุด
ครูผู้สอน สอนตรงตามเนื้อหาและเวลาที่กำหนด	4.94	0.24	พึงพอใจมากที่สุด
ครูผู้สอนสอนโดยวิธีการที่หลากหลาย และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.00	0.00	พึงพอใจมากที่สุด
ครูผู้สอนสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียน เรียนรู้ และพัฒนาตนเองสม่ำเสมอ	4.81	0.39	พึงพอใจมากที่สุด
ประสิทธิภาพของครูผู้สอน และปราชญ์ชาวบ้านโดยรวม	4.94	0.27	พึงพอใจมากที่สุด
ความพึงพอใจต่อสื่อ และแหล่งเรียนรู้	4.94	0.14	พึงพอใจมากที่สุด
สื่อ และแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.94	0.24	พึงพอใจมากที่สุด
สื่อที่ใช้มีคุณภาพ และทันสมัย	5.00	0.00	พึงพอใจมากที่สุด
สื่อที่ใช้มีความหลากหลาย	5.00	0.00	พึงพอใจมากที่สุด
สื่อ และแหล่งเรียนรู้ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	4.81	0.39	พึงพอใจมากที่สุด
ความพึงพอใจต่อผลสำเร็จของงาน	5.00	0.00	พึงพอใจมากที่สุด
ผลงานสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	5.00	0.00	พึงพอใจมากที่สุด
ผลงานใช้ได้จริง	5.00	0.00	พึงพอใจมากที่สุด
ผลงานเป็นสินค้าจำหน่ายได้จริง	5.00	0.00	พึงพอใจมากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.95	0.09	พึงพอใจมากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนวัดศาลาเขื่อน (อุภัยเพชร) ในการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบทาลสานสินที่ศาลาเขื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเขื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 0.09) เมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนสูงสุด ได้แก่ความพึงพอใจต่อผลสำเร็จของงาน ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) รองลงมา ได้แก่ ความพึงพอใจต่อเนื้อหา หลักสูตร ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.14) ความพึงพอใจต่อสื่อ และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.14) น้อยที่สุด ได้แก่ ความพึงพอใจต่อครูผู้สอน และปราชญ์ชาวบ้าน ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.15)

อภิปรายผล

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบตาลสานสินที่ศาลาเขื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเขื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า ประเด็นที่นำมาอภิปรายผลมีดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า องค์ความรู้ท้องถิ่น เรื่อง ใบตาลสานสินที่ศาลาเขื่อน ของโรงเรียน วัดศาลาเขื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ส่วน คือ 1) บริบทของชุมชนบ้านศาลาเขื่อน 2) เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับตาลโตนด 3) งานสานใบตาล (เป็นของเล่น, ของใช้, ของตกแต่ง) และ 4) การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ โดยการนำองค์ความรู้จากท้องถิ่นที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัย มาจัดทำเป็นองค์ประกอบของหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้สถานศึกษาได้นำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับนักเรียน ให้นักเรียนได้ศึกษาเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวถึงการจัดทำหลักสูตรในมาตรา 27 วรรคหนึ่ง ไว้ว่า “ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ” และในมาตรา 27 วรรคสอง กำหนดไว้ว่า “ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 10) จากข้อความข้างต้นสถานศึกษาต้องมีบทบาทในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งจะต้องนำสาระการเรียนรู้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาบรรจุในหลักสูตรสถานศึกษาและนำสาระการเรียนรู้อีกส่วนหนึ่งจากสภาพปัญหาในชุมชน สังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาบรรจุในหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 สาระการเรียนรู้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาบรรจุไว้ประมาณ 70% และส่วนที่ 2 สาระการเรียนรู้เพิ่มเติมจากท้องถิ่น ประกอบด้วยสภาพปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นประมาณ 30%(กาญจนา บุญส่ง และนิภา เพชรสม, 2556 : 76) หลักสูตรท้องถิ่นเป็นหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น โดยมีรายละเอียดเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการเฉพาะท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวของตนเอง เศรษฐกิจ อาชีพ และสังคม ตลอดจนทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง ทั้งสามารถนำประสบการณ์มาพัฒนาความเป็นอยู่ในการดำรงชีวิต อาชีพ และสังคมให้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัย ปฏิญา สังขนันท์ (2560 : 124 – 134) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวที่บ้านลาดเป้งของโรงเรียนวัดลาดเป้ง จังหวัดสมุทรสงคราม โดยกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ความรู้ท้องถิ่น เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวที่บ้านลาดเป้ง ตำบลนางตะเคียน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม คือ (1) บริบทที่บ้านลาดเป้ง (2) มะพร้าวที่บ้านลาดเป้งมี 3 พันธุ์ คือ พันธุ์สุริยาหรือพันธุ์สินหา พันธุ์สายบัว พันธุ์ทั้งบ้อง และ (3) ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวที่วัดลาดเป้ง และ 2) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวที่บ้านลาดเป้ง ของโรงเรียน วัดลาดเป้ง จังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วยองค์ประกอบ

หลักสูตร สารการเรียนรู้ท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 6 หน่วย คือ หน่วยที่ 1 บริบทบ้านลาดเป้ง หน่วยที่ 2 การทำน้ำตาลมะพร้าว ที่บ้านลาดเป้ง หน่วยที่ 3 การทำเครื่องจักสานจากก้านทางมะพร้าวที่บ้านลาดเป้ง หน่วยที่ 4 การทำอาหาร พื้นบ้านจากมะพร้าวที่บ้านลาดเป้ง หน่วยที่ 5 มารยาทในการทำงานกับครอบครัวและผู้อื่น หน่วยที่ 6 คุณธรรมในการประกอบอาชีพ ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 38.68 ผลการประเมินหลักสูตรจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมี ความเห็นว่าหลักสูตรท้องถิ่นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามหลักการและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ข้อค้นพบ จากการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้นำชุมชน ควรส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวที่บ้านลาดเป้งในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและนำไปใช้ในระดับชั้นอื่น ๆ ด้วย เพื่อให้นักเรียนมีความรักในท้องถิ่นและนำความรู้มาใช้ในการดำรงชีวิตต่อไป สอดคล้องกับวิจัยของ ศุภลักษณ์ คำขยาย (2559 : 63–70) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง บัวที่บ้านคลองสิบกอก ของโรงเรียนวัดรังสิต จังหวัดปทุมธานี โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยองค์ความรู้ท้องถิ่น เรื่อง บัวที่บ้านคลองสิบกอกของโรงเรียนวัดรังสิต ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี บัวมี 2 ชนิด คือ 1) บัวหลวง 2) บัวสาย ลักษณะการปลูกบัวบ้านคลองสิบกอก โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ 1) ปลูกในท้องร่อง 2) ปลูกในกระถางรูปแบบต่าง ๆ 3) บัวที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ ประโยชน์ของบัวที่พบในบ้านคลองสิบกอก แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ ทำยารักษาโรค ประกอบอาหาร สารอาหาร และประโยชน์ด้านอื่น ๆ โดยนำองค์ความรู้ท้องถิ่น ที่ได้ศึกษาวิจัยมาจัดทำเป็นสารการเรียนรู้ท้องถิ่นและพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อให้สถานศึกษา ไปใช้กับนักเรียนและให้นักเรียนได้ศึกษาเกี่ยวกับชุมชนนั้น ๆ และสอดคล้องกับวิจัยของ ชูชัย มินุช (2555 : 125–133) ได้ทำการศึกษาวิจัยการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ตาลโตนดที่บ้านไร่กว้าง ตำบลไร่สะท้อน อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ความรู้ท้องถิ่น เรื่อง ตาลโตนดที่บ้านไร่กว้าง ตำบลไร่สะท้อน อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เป็นตาลโตนดที่ขึ้นอยู่ในพื้นที่บ้านไร่กว้าง มีความอุดมสมบูรณ์ดี ส่วนมากพบเห็นบริเวณคันนาของคนในชุมชนบ้านไร่กว้าง ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ดเหมือนตาลทั่วไปแต่ตาลที่บ้านไร่กว้างนิยมปลูกตามหัวคันนาและยึดถือตามความเชื่อโบราณ โดยนำองค์ความรู้ท้องถิ่นที่ได้ศึกษาวิจัยมาจัดทำเป็นสารการเรียนรู้ท้องถิ่นและพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้กับนักเรียนและให้นักเรียนได้ศึกษาเกี่ยวกับชุมชนนั้น 2) หลักสูตรมีคุณภาพตามวัตถุประสงค์และมีความเหมาะสม เนื่องจากผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ประกอบด้วย การสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง กำหนดความเหมาะสมกับชั้นเรียนและผู้เรียน ออกแบบและจัดทำหลักสูตรฉบับร่างการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ การทดลองใช้หลักสูตรและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 27.50 ผลการประเมินหลักสูตรจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความเห็นว่าหลักสูตรท้องถิ่นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามหลักการและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้คือผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้นำชุมชนควรส่งเสริมการใช้

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ตาลโตนดที่บ้านไร่สร้างอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับ ตาลโตนดมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบตาลสานสินที่ศาลาเขื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเขื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์และมีความเหมาะสม เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการและขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย การสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง กำหนดความเหมาะสมของชั้นเรียน การจัดทำหลักสูตร(ฉบับร่าง) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ การทดลองใช้หลักสูตร และการประเมินผลการใช้หลักสูตร แล้วทำการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร ซึ่งได้นำแนวคิดและทฤษฎีกระบวนการและขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรของ ชูชัย มินุช (2555 : 49-55) และ บงกชพร กรุดนาค (2555 : 23-29) ตลอดจนนำแนวคิดทฤษฎีการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม ของ อีริวดี เอกะกุล (2552 : 66) นงนภัส คู่วริญญ เทียงกมล (2551 : 180-181) วีระยุทธ ชาดะ กาญจน์ (2557 : 321) และใช้แนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 4 - 35) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research หรือ PAR) พบว่า เป็นการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อแก้ไขปรับปรุงปัญหาที่เกิดขึ้น ด้วยการให้นักวิจัยและทีมผู้วิจัย ร่วมมือร่วมใจดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนาสิ่งหนึ่งสิ่งใดในพื้นที่การวิจัยให้ดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญได้แก่นักวิจัยทำการศึกษา ประเด็นปัญหาการวิจัยที่มีปัญหาอยู่แล้วในชุมชน การกำหนดพื้นที่ในการวิจัย การกำหนดตัวแปรในการวิจัย การเตรียมความพร้อมของกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติการวิจัย ซึ่งเป็นการคัดเลือกทีมวิจัยที่มีความมุ่งมั่น สนใจ โดยการออกแบบการวิจัยตามหลักความเสมอภาค และความเป็นประชาธิปไตยการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลถึงข้อค้นพบที่ได้รับรวมทั้งแนวทางการปรับปรุงแก้ไข การนำไปสู่การปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนในพื้นที่การวิจัยนั้นต่อไป (อีริวดี เอกะกุล, 2552 : 66-72) ผู้วิจัยจึงนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการร่วมมือร่วมใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ราษฎ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง และนักเรียน

จากการตรวจสอบองค์ประกอบของหลักสูตร เรื่อง ใบตาลสานสินที่ศาลาเขื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเขื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของหลักสูตรเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบโครงร่างหลักสูตร พบว่า โครงร่างหลักสูตรมีความเหมาะสม ครบคลุม และสอดคล้องกันทุกประเด็น หลังจากนั้นนำโครงร่างไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้ ซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยของศุภลักษณ์คำขยาย (2559 : 63-70) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง บัวที่บ้านคลองสิบสอง ของโรงเรียนวัดรังสิต จังหวัดปทุมธานี โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ที่ได้นำองค์ประกอบของหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตร เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข

ก่อนนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ซึ่งการทำเช่นนี้ ส่งผลให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์ขึ้น มีความสอดคล้องและเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบतालสานสินที่ศาลาเขื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเขื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี นักเรียนมีส่วนร่วม ได้เรียนรู้นอกสถานที่ เห็นของจริง ได้ลงมือปฏิบัติจริง รวมทั้งได้ฝึกทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพและทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีทักษะการปฏิบัติงาน อยู่ใน ระดับดีเยี่ยม และความพึงพอใจของนักเรียน อยู่ใน พึงพอใจมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบतालสานสินที่ศาลาเขื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเขื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญว่าโครงสร้างหลักสูตร กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลมีความเหมาะสมกับผู้เรียน องค์ความรู้ที่ได้มาจากปราชญ์ชาวบ้านในท้องถิ่น และร่วมเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอน ซึ่งมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีขอบข่ายเนื้อหาที่กระตุ้นความสนใจของนักเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ นอกจากนี้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบतालสานสินที่ศาลาเขื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเขื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาข้อมูลต่าง ๆ ในชุมชนจริง โดยการสัมภาษณ์ แล้วนำข้อมูลที่ได้ออกมาอภิปรายร่วมกัน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกทักษะการสังเกต และฝึกทักษะการปฏิบัติ จนถึงการสรุปองค์ความรู้ตลอดจนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งการสร้างองค์ความรู้จากการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัตินี้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 มุ่งเน้นให้สถานศึกษาจัดการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประภาพรพรรณ โข้มลา (2554 : 93) ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำขนมนางเล็ด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำขนมนางเล็ดเป็นหลักสูตรที่นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเนื้อหาสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) โดยใช้รูปแบบกระบวนการแก้ปัญหาโดยมุ่งเน้นแบบกระบวนการแก้ปัญหา เพื่อให้นักเรียนมีทักษะพื้นฐานในการทำขนมนางเล็ด มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และความสามารถในการปฏิบัติงานใช้เทคนิคการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ที่ส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคนและสังคมไทยได้รับความรู้ มีความสามารถและมีทักษะในการคิด วิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ตามศักยภาพ อายุและช่วงวัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดเป้าหมายและจุดหมาย 2) การออกแบบหลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) การประเมินผลหลักสูตร และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เฉลียว ดอนกวนเจ้า (2559 : 233 – 239) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทย ด้านการแสดงหมอลำเรื่องต่อกลอนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยได้กล่าวว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับพึงพอใจมากที่สุด

และสอดคล้องโดยภาพรวม สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร วิสัยทัศน์ หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม และ การวัดผลและประเมินผล เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการของท้องถิ่น สภาพเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อมและทรัพยากรของท้องถิ่น ความต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทย ด้านการแสดงผลองค์ความรู้ต่องานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ก่อนที่จะนำมากำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรแต่ละส่วน โดย หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง เปิดโอกาสให้ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน นักเรียนมีค่านิยมรักความเป็นไทย

สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า จากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ใบตาสานสินที่ศาลาเขื่อน ของโรงเรียนวัดศาลาเขื่อน (อุภัยเพชร) จังหวัดเพชรบุรี โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สิ่งที่จะช่วยให้การดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีคุณภาพ ครอบคลุมทั้งเนื้อหาและการดำเนินการ เพราะการพัฒนาในรูปแบบนี้เป็นกระบวนการที่ผู้วิจัยและทีมผู้วิจัยตลอดจนกลุ่มเป้าหมายเข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยทำให้ได้หลักสูตรท้องถิ่นที่ประกอบด้วยองค์ความรู้ท้องถิ่น องค์ประกอบของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น มีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียนรู้งานสานใบตาล และภูมิท้องถิ่นอื่นๆ ของตนเอง เพื่อให้ นักเรียนและชาวชุมชนบ้านศาลาเขื่อนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจ รวมทั้งเห็นคุณค่าของตาล และงานสานใบตาลอันเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และสามารถนำองค์ความรู้ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และร่วมกันสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนบ้านศาลาเขื่อนให้คงอยู่ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงวัฒนธรรม. (2557). *แนวนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม*.
 [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.ocac.go.th> [29 พฤศจิกายน 2564].
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กาญจนา บุญส่ง และ นิภา เพชรสม. (2556ก). *ชุดฝึกอบรม การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตร* (2556ข). *เอกสารประกอบการสอนวิชา ผู้นำทางวิชาการและการพัฒนาหลักสูตร*. เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- เฉลียว ดอนกวนเจ้า. (2559). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมรักความเป็นไทย ด้านการแสดงผลองค์ความรู้ต่องานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา*.
 บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- ขวลิต ชูกำแพง. (2551). *การพัฒนาหลักสูตร*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชูชัย มีนุช. (2555). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ตาลโตนดที่บ้านไร่กว้าง ตำบลไร่สะท้อน อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ณภัทร ศิลปะศร. (2553). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สัตว์ที่อาศัยในระบบนิเวศป่าชายเลน ตำบลปากทะเล อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2552). *การวิจัยปฏิบัติการ (Action Research)*. อุบลราชธานี : บริษัท ยงสวัสดิ์อินเตอร์ กรุ๊ป จำกัด.
- นงนภัส คู่ขวัญ เทียงกมล. (2551). *การวิจัยเชิงบูรณาการแบบองค์รวม*. กรุงเทพฯ : บริษัท วีพรีนท์ (1991) จำกัด.
- บงกชพร กรุดนาค. (2555). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สารสกัดสมุนไพรและปุ๋ยหมักธรรมชาติจากภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลกลัดหลวง อำเภอยาย่าง จังหวัดเพชรบุรี โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ปริญญญา สังขพันธ์. (2560). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวที่บ้านลาดเป้งของโรงเรียนวัดลาดเป้ง จังหวัดสมุทรสงคราม*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2552). “หลักสูตร”. *สารานุกรมวิชาชีพครูเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสสมโภชสิริราชสมบัติครบ 80 พรรษา*.
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- วีระยุทธ ขาตะกาญจน์. (2557). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บริษัท
- ศุภลักษณ์ คำขยาย (2559). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง บัวที่บ้านคลองลิบคอก ของโรงเรียนวัดรังสิต จังหวัดปทุมธานี โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.